



**ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ**  
**TENDERS REVIEW AUTHORITY**

Λεωφ. Γρίβα Διγενή 81-83, 2ο όροφο, Τ.Θ. 24820, 1304 Λευκωσία  
Τηλ. 22445100, Φαξ 22445107, Email tra@aap.gov.cy

**Ιεραρχική Προσφυγή Αρ. 85/2005**

Μεταξύ:

ΛΑΤΟΜΕΙΑ Χ. ΜΥΛΩΝΑ (ΜΙΤΣΕΡΟΥ) ΛΤΔ

Αιτητών

v.

ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΈΡΓΩΝ

Αναθέτουσας Αρχής

**Αναθεωρητική Αρχή  
Προσφορών:**

κ. Ιωάννης Π. Πογιατζής, Πρόεδρος  
κ. Μιχαλάκης Χριστοφόρου, Μέλος  
κ. Άγγελος Αγγελίδης, Μέλος  
κ. Χριστόφορος Χριστοφίδης, Μέλος

**Αιτητές:**

ΛΑΤΟΜΕΙΑ Χ. ΜΥΛΩΝΑ (ΜΙΤΣΕΡΟΥ) ΛΤΔ:

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. κ. Ανδρέα Δημητρίου, Δικηγόρο
2. κ. Γιώργο Μιχαηλίδη, Εκπρόσωπο των Αιτητών

**Αναθέτουσα Αρχή:**

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΈΡΓΩΝ

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. κα Χρυστάλλα Μαλλούππα, Επαρχιακό Μηχανικό  
Λευκωσίας
2. κ. Οδυσσέα Μιχαηλίδη, Λειτουργό Ελέγχου  
Υπουργείου Συγκοινωνιών & Έργων

Ημερομηνία έκδοσης Απόφασης: 19 Ιανουαρίου, 2006

## ΑΠΟΦΑΣΗ

- A. Με την παρούσα Ιεραρχική Προσφυγή, οι Αιτητές αξιώνουν την ακύρωση και/ή τροποποίηση ορισμένων όρων και τεχνικών προδιαγραφών του διαγωνισμού, Προσφορά αρ. Δ.Τ.Δ.Ε. (Ε.Μ. Λ/σίας) 83/2005, αναφορικά με την προμήθεια και παράδοση διαφόρων υλικών οδοποιίας.
- B. Τα γεγονότα της υπόθεσης έχουν ως ακολούθως:
- (1) Ο Διαγωνισμός προκηρύχθηκε με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 16 Σεπτεμβρίου, 2005. Οι Αιτητές ήταν μεταξύ των οικονομικών φορέων που έλαβαν τα έγγραφα του διαγωνισμού και υπέβαλαν προσφορά. Η διαδικασία συμμετοχής ήταν ανοικτή και το κριτήριο ανάθεσης, η χαμηλότερη τιμή της εντός προδιαγραφών προσφοράς. Ο διαγωνισμός αποτελείτο από επτά είδη υλικών οδοποιίας και οι συμμετέχοντες είχαν δικαίωμα υποβολής προσφοράς για όλα τα είδη ή για μερικά εξ αυτών. Τελευταία ημερομηνία υποβολής προσφορών ήταν η 7<sup>η</sup> Οκτωβρίου, 2005.
  - (2) Οι Αιτητές με το δικηγόρο τους, απέστειλαν στις 28 Σεπτεμβρίου, 2005 επιστολή στην Αναθέτουσα Αρχή, εκφράζοντας την πρόθεσή τους να ασκήσουν Ιεραρχική Προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών επειδή θεωρούσαν ότι, οι όροι και/ή οι τεχνικές προδιαγραφές του Διαγωνισμού δεν συνάδουν με Ευρωπαϊκά Πρότυπα που έχουν υιοθετηθεί ως Κυπριακά, βάσει του περί Τυποποίησης Διαπίστευσης και Τεχνικής Πληροφόρησης Νόμου του 2002 και επιπλέον ότι, είναι αντίθετοι με τις πρόνοιες του άρθρου 16 του Ν.101(Ι)/2003. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται αναλυτικά οι τεχνικές προδιαγραφές που κατά την άποψή τους είναι αντίθετες με το Νόμο και τα Ευρωπαϊκά Πρότυπα.
  - (3) Η Αναθέτουσα Αρχή δεν προέβη σε οποιαδήποτε τροποποίηση των όρων ή τεχνικών προδιαγραφών του διαγωνισμού γι' αυτό οι Αιτητές ασκώντας το δικαίωμα που τους παρέχει ο Νόμος κατεχώρησαν στις 11.10.2005 την παρούσα Ιεραρχική Προσφυγή.
- Γ. Οι Αιτητές βασίζουν την προσφυγή τους σε νομικούς και πραγματικούς λόγους. Υποστήριξαν ότι οι τεχνικές προδιαγραφές των όρων του διαγωνισμού είναι αντίθετες με το άρθρο 16(2) του Ν. 101(Ι)/2003 που προνοεί ότι, οι τεχνικές προδιαγραφές πρέπει να συνάδουν με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, που έχουν υιοθετηθεί ως Κυπριακά πρότυπα, βάσει του περί Τυποποίησης, Διαπίστευσης και Τεχνικής Πληροφόρησης Νόμου του 2002, Ν.156(Ι)/2002.

Πιο συγκεκριμένα οι Αιτητές υποστήριξαν ότι, η Αναθέτουσα Αρχή παραβιάζει το διάταγμα του Υπουργού Εσωτερικών, (ΚΔΠ 177/2005) περί του Καθορισμού των Επιπέδων των Βασικών Απαιτήσεων Προϊόντα Δομικών Κατασκευών, που τέθηκε σε ισχύ την 1<sup>η</sup> Μαΐου 2005 και που εκδόθηκε δυνάμει του άρθρου 13, της Κ.Δ.Π. 832/2003 περί των Βασικών Απαιτήσεων (Προϊόντα Δομικών Κατασκευών) Κανονισμοί του 2003, και ειδικότερα το παράρτημα IV του διατάγματος, που καθορίζει τις ανώτατες επιτρεπτές κατηγορίες των αδρανών υλικών, για χρήση στα τεχνικά έργα και την οδοποιία, βάσει του Ευρωπαϊκού Προτύπου EN 13242 που έχει υιοθετηθεί ως Κυπριακό Πρότυπο CYS EN 13242.

Οι Αιτητές στην Προσφυγή τους παραθέτουν αναλυτικά κατά παράγραφο, τους όρους και τους σχετικούς πίνακες των όρων και τις δοκιμές, που δεν συνάδουν ή δεν προβλέπονται ή είναι αντίθετοι με τα Ευρωπαϊκά Πρότυπα (EN), ή με το Κυπριακό Πρότυπο (CYSEN 13242) ή είναι αντίθετοι ή δεν προβλέπονται στα διάταγμα της Κ.Δ.Π. 177/2005. Κατά λέξη οι σχετικές παραβάσεις των τεχνικών προδιαγραφών των όρων του διαγωνισμού έχουν ως ακολούθως:

- (i) Παρ. 402.1 Κοκκομετρική διαβάθμιση εκτός οποιουδήποτε προτύπου EN. Ο Πίνακας 4/2 στον οποίο παραπέμπει περιέχει κόσκινα BS κατά παράβαση του CYSEN 13242.
- (ii) Παρ. 402.2 Προβλέπει έλεγχο ορίου υδαρότητας και δείκτη πλαστικότητας οι οποίοι δεν προβλέπονται από κανένα πρότυπο EN.
- (iii) Πίνακας 4/1B Η τιμή για το LA καθορίζεται σε 25% ή 30% ενώ στην ΚΔΠ 177/2005 της 8.4.2005 καθορίζεται σε 35%.
- (iv) Πίνακας 4/1B Καθορίζει δοκιμή σε κρούση με απαιτούμενες μέγιστες κατηγορίες SZ26 ή SZ32. Τέτοια δοκιμή δεν προβλέπεται στην ΚΔΠ 177/2005 της 8.4.2005.
- (v) Πίνακας 4/1Γ Η τιμή για το ισοδύναμο άμμου SE4 καθορίζεται σε ελάχιστο 35% σε αντίθεση με την ΚΔΠ 177/2005 της 8.4.2005, το οποίο καθορίζει 30%.
- (vi) Παρ. 403.1 Κοκκομετρική διαβάθμιση εκτός οποιουδήποτε προτύπου EN. Ο Πίνακας 4/4 στον οποίο παραπέμπει περιέχει κόσκινα BS κατά παράβαση του CYS EN 13242.
- (vii) Παρ. 403.2 Προβλέπει έλεγχο ορίου υδαρότητας και δείκτη πλαστικότητας, οι οποίοι δεν προβλέπονται από κανένα πρότυπο EN.
- (viii) Παρ. 403.3 Προβλέπει δοκιμή CBR και διόγκωσης η οποία δεν προβλέπεται από κανένα πρότυπο EN.
- (ix) Πίνακας 4/3B Η τιμή για το LA καθορίζεται σε 45% ενώ στην ΚΔΠ 177/2005 της 8.4.2005 καθορίζεται σε 50%.
- (x) Πίνακας 7/1 Προβλέπει δοκιμή αντοχής σε φθορά και ζητά δήλωση της κατηγορίας AAV. Αυτό δεν προβλέπεται από την ΚΔΠ 177/2005 της 8/4/2005.
- (xi) Πίνακας 7/1 Προβλέπει για την αντοχή ψύξης – απόψυξης για τα λεπτά αδρανή κατηγορία MS18 αντί MS25 που προβλέπει η ΚΔΠ 177/2005 της 8.4.2005.

Περαιτέρω οι Αιτητές υποστήριξαν ότι τα Ευρωπαϊκά πρότυπα EN (Euronorm) ή τα ανάλογα Κυπριακά που έχουν υιοθετήσει τα Ευρωπαϊκά, CYSEN (Cyprus Standard-

Euro-Norm) καθώς και οι μέθοδοι δοκιμών των υλικών που καθορίζονται σ' αυτά, είναι εξαντλητικά και καθορίζουν τις ιδιότητες του υλικού με αντικειμενικό τρόπο, ώστε να μην υπεισέρχεται η υποκειμενική κρίση στην πιστοποίηση ενός δομικού υλικού, είτε κατά την αξιολόγηση ενός διαγωνισμού ή κατά την εκτέλεση ενός έργου.

Ο δικηγόρος των Αιτητών προς ενίσχυση της θέσης του ανέφερε ότι, τα νομοθετήματα και τα διατάγματα είναι εξαντλητικά και δεν αποτελούν την έναρξη της εξέτασης αλλά καθορίζουν ρητά τα όρια της εξέτασης, επικαλέστηκε την πρόνοια του κανονισμού 5(6) της ΚΔΠ 832/2003 που δίνει την ευχέρεια στον νομοθέτη να ορίζει στα ερμηνευτικά έγγραφα ή/και στις τεχνικές προδιαγραφές κατηγορίες επιδόσεων που καθορίζονται από τα τοπικά πρότυπα. Επίσης επικαλέστηκε τον κανονισμό 13 της ΚΔΠ 832/2003 όπου η αρμόδια αρχή έχει εξουσία να εκδίδει διατάγματα με τα οποία καθορίζονται:

- (α) Τα επίπεδα των βασικών απαιτήσεων για προϊόν ή ομάδα προϊόντων δομικών κατασκευών, ή
- (β) Η ταξινόμηση των προϊόντων δομικών κατασκευών αναφορικά με συγκεκριμένη βασική απαίτηση.

Κατά τους Αιτητές, το Τμήμα Δημοσίων Έργων παραδοσιακά δεν εφαρμόζει τα πρότυπα ή τις καθορισμένες διαδικασίες δοκιμών και τα συμπληρώνει με άλλες προδιαγραφές ή άλλες δοκιμές, ώστε υπεισέρχεται η υποκειμενική κρίση κατά την αξιολόγηση.

Δ. Η Αναθέτουσα Αρχή τόσο στη γραπτή της έκθεση όσο και κατά την ακρόαση της προσφυγής, απέρριψε τους ισχυρισμούς των Αιτητών ότι, οι όροι και/ή τεχνικές προδιαγραφές του διαγωνισμού δεν συνάδουν με την Κυπριακή Νομοθεσία ή με τα Ευρωπαϊκά πρότυπα που έχουν υιοθετηθεί ως Κυπριακά πρότυπα. Επί των συγκεκριμένων αιτιάσεων των Αιτητών η Αναθέτουσα Αρχή απάντησε ως ακολούθως:

- (α) Στο διάταγμα που εκδόθηκε με την ΚΔΠ 177/2005 γίνεται ρητή αναφορά σε επίπεδα βασικών απαιτήσεων. «Βασικός» σύμφωνα με το Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας του Γ. Μπαμπινιώτη σημαίνει αυτός που συνιστά προϋπόθεση, θεμέλιο, αφετηρία. Συνεπώς οι τιμές που καθορίζονται στο διάταγμα είναι το θεμέλιο, η αφετηρία, είναι οι ελάχιστες απαιτήσεις που πρέπει να πληρούν τα αναφερόμενα στο διάταγμα υλικά. Αυτό ενισχύεται και από το γεγονός ότι στο παράρτημα IV του διατάγματος γίνεται αναφορά σε ανώτατη επιτρεπτή κατηγορία των υλικών και όχι μόνο σε επιτρεπτή κατηγορία. Εκεί που γίνεται αναφορά σε επιτρεπτή κατηγορία σημαίνει ότι δεν μπορείς να προδιαγράψεις οποιαδήποτε άλλη κατηγορία από αυτή που αναγράφεται. Εκεί που αναγράφεται ανώτατη επιτρεπτή κατηγορία σημαίνει ότι, μπορείς να προδιαγράψεις και άλλες κατηγορίες αυστηρότερες. Αυτό που προφανώς δεν επιτρέπεται, είναι η προδιαγραφή ελαστικότερων προδιαγραφών, σε σχέση με αυτές που περιλαμβάνονται στο διάταγμα.

Πέραν τούτου, οι τιμές που καθορίζονται στο διάταγμα εφαρμόζονται σε όλα τα είδη κατασκευών (π.χ. μικροί δρόμοι σε διαχωρισμούς οικοπέδων, αγροτικοί δρόμοι, αυτοκινητόδρομοι, δίαυλοι αεροδρομίων κ.λ.π.) Η ερμηνεία που έχει δοθεί από τους Αιτητές, ότι δηλαδή οι προδιαγραφές για την ποιότητα των υλικών θα πρέπει να είναι οι ίδιες σε όλα τα είδη κατασκευών, είναι τεχνικά και επιστημονικά ανυπόστατη.

- (β) Αναφορικά με τα κόσκινα, οι Αιτητές παρέλειψαν να αναφερθούν στη σημείωση που υπάρχει στο κάτω μέρος των πινάκων 4/2 και 4/4, η οποία παραπέμπει στο Ευρωπαϊκό πρότυπο EN 993-1 και δίδει τη δυνατότητα στους συμμετέχοντες προσφοροδότες να χρησιμοποιήσουν κόσκινα με βάση το πρότυπο αυτό, πέραν του Βρετανικού προτύπου. Πρόκειται περί δυο ισοδύναμων μεθόδων παρουσίασης της κοκκομετρικής διαβάθμισης του υλικού, που είτε η μια χρησιμοποιηθεί είτε η άλλη, πρέπει να καταλήξουν στο ίδιο αποτέλεσμα. Δηλαδή η καμπύλη κοκκομετρικής διαβάθμισης που θα προκύψει, θα πρέπει να βρίσκεται μεταξύ των δυο καμπύλων που προκύπτουν με βάση τα όρια που καθορίζονται στους αντίστοιχους πίνακες των όρων του διαγωνισμού. Η συμπερίληψη στους όρους του διαγωνισμού κοσκίνων με βάση το Βρετανικό πρότυπο έγινε για να διευρυνθεί ο ανταγωνισμός, καθ' ότι υπάρχουν ακόμη λατόμοι που δεν προμηθεύτηκαν κόσκινα με βάση τα Ευρωπαϊκά πρότυπα και οι οποίοι θα αδυνατούσαν να λάβουν μέρος στο διαγωνισμό.
- (γ) Η συμπερίληψη στους όρους του διαγωνισμού δοκιμών για τον έλεγχο του ορίου υδαρότητας, του δείκτη πλαστικότητας και του δείκτη συμπίεσης (CBR) και διόγκωσης των εδαφικών υλικών, κρίθηκε αναγκαία, παρόλο που δεν προβλέπονται στο πρότυπο CYS EN 13242, γιατί πιστεύουμε ότι θα υπάρξουν εδαφικά υλικά τα οποία είναι ακατάλληλα για τη δική μας περίπτωση και τα οποία θα αδυνατούσαμε να αποκλείσουμε, αν δεν συμπεριλαμβάνοντο στους όρους του διαγωνισμού οι τρεις πιο πάνω δοκιμές. Παρόμοια πρακτική ακολουθεί και η Μεγάλη Βρετανία, χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- δ) Πέραν της αμφισβήτησης μας στον ισχυρισμό ότι υπάρχει οποιαδήποτε παράβαση του άρθρου 16 του Νόμου, θεωρούμε τον ισχυρισμό περί υποκειμενικών κριτηρίων ως τεχνικά και επιστημονικά ανυπόστατο αφού δεν μπορεί κάποιος να ισχυρίζεται ότι η εκτέλεση μιας δοκιμής με ένα μη ευρωπαϊκό πρότυπο εμπεριέχει το στοιχείο του υποκειμενισμού, τουλάχιστον όχι περισσότερο από τον υποκειμενισμό που θα περιείχε το ίδιο πρότυπο εάν είχε υιοθετηθεί ως ευρωπαϊκό. Είναι δε γνωστό ότι σχεδόν όλες οι δοκιμές που περιλαμβάνονται στα ευρωπαϊκά πρότυπα έλκουν την προέλευσή τους από αντίστοιχα εθνικά πρότυπα κρατών μελών (κυρίως της Βρετανίας, Γαλλίας και Γερμανίας) ή από Αμερικανικά πρότυπα. Πέραν τούτου, οι τρεις δοκιμές που περιλάβαμε και δεν περιλαμβάνονται στο Κυπριακό πρότυπο CYS EN 13242 είναι σύμφωνες με Βρετανικά πρότυπα και προδιαγραφές. Έχουμε περιλάβει επίσης δοκιμές, που δεν περιλαμβάνονται στο διάταγμα αλλά προβλέπονται στο πρότυπο CYS EN 13242, γιατί τις θεωρήσαμε αναγκαίες για την ασφαλέστερη διακρίβωση της ποιότητας των υλικών. Εξ άλλου το διάταγμα περιλαμβάνει μόνον 11 από τις 30 περίπου δοκιμές που περιλαμβάνονται στο πρότυπο CYS EN 13242.

**Ε.** Αφού μελετήσαμε προσεκτικά όλα τα επιχειρήματα και τις θέσεις των δυο πλευρών όπως αναφέρονται στις γραπτές τους παραστάσεις και έχουν αναλυθεί κατά την ακροαματική διαδικασία και αφού λάβαμε υπόψη όλα τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου, καταλήγουμε στα ακόλουθα:

- (α) Συμφωνούμε με τη θέση της Αναθέτουσας Αρχής ότι, οι τιμές που αναφέρονται στο διάταγμα είναι οι ελάχιστες απαιτήσεις που πρέπει τα πληρούν τα αναφερόμενα στο διάταγμα υλικά και ότι η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να

προδιαγράφει στους όρους τιμές ή κατηγορίες που είναι αυστηρότερες, πιο απαιτητικές απ' αυτές που αναφέρονται στο διάταγμα. Πέραν τούτου οι αυστηρότερες κατηγορίες, οι πιο απαιτητικές, που έχουν περιληφθεί στους όρους του διαγωνισμού, περιλαμβάνονται στο Κυπριακό πρότυπο που έχει υιοθετήσει το Ευρωπαϊκό (CYS EN 13242) όπως π.χ. για τη δοκιμή Los Angeles (LA) που αναφέρεται στην αντοχή σε κατακερματισμό χονδρών αδρανών, υπάρχει κατηγορία LA20, LA25, LA30 που είναι αυστηρότερες, πιο απαιτητικές από την ανώτατη επιτρεπτή του διατάγματος που είναι LA35. Στο πρότυπο προβλέπονται και κατηγορίες ελαστικότερες του διατάγματος, όπως LA40, LA50, LA60.

Η Αναθέτουσα Αρχή στις δικές της προδιαγραφές, Πίνακας 4/1β των όρων, καθόρισε για τη δοκιμή (LA) κατηγορία LA25 και LA30 που είναι αυστηρότερες, πιο απαιτητικές από αυτή που αναφέρεται στο διάταγμα. Αυτό που δεν επιτρέπεται είναι ο καθορισμός τιμών ή κατηγοριών ελαστικότερων, λιγότερο απαιτητικών της Ανώτατης επιτρεπτής κατηγορίας που αναφέρεται στο διάταγμα, δηλαδή για τη δοκιμή Los Angeles (LA) να καθορίζεται κατηγορία LA40 ή LA60.

Το γεγονός επίσης ότι οι τιμές που καθορίζονται στο διάταγμα αφορούν γενικά σε τεχνικά έργα και έργα οδοποιίας και άρα έργα διαφορετικά με διαφορετικές απαιτήσεις και σκοπούς, ενισχύει τη θέση ότι, οι τιμές του διατάγματος δεν είναι εξαντλητικές.

Την πιο πάνω θέση ενισχύουν και οι διατάξεις του άρθρου 5(6) των περί των Βασικών Απαιτήσεων (Προϊόντα Δομικών Κατασκευών) Κανονισμοί του 2003, Κ.Δ.Π. 832/2005 που υιοθέτησαν την Ευρωπαϊκή Οδηγία 89/106/ΕΟΚ όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 93/68/ΕΟΚ που προνοούν ότι:

*«Προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι τυχόν διαφορές των γεωγραφικών, κλιματολογικών και βιοτικών συνθηκών, όπως επίσης και τα διαφορετικά επίπεδα προστασίας, τα οποία δυνατό να υφίστανται στη Δημοκρατία, σε περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο, είναι δυνατό να ορίζονται στα ερμηνευτικά έγγραφα ή/και στις τεχνικές προδιαγραφές, κατηγορίες επιδόσεων για κάθε βασική απαίτηση.»*

- (β) Αναφορικά με τις δοκιμές που δεν περιλαμβάνονται στο διάταγμα, αλλά περιλαμβάνονται στο πρότυπο CYS EN 13242 όπως π.χ. η δοκιμή κρούσεως, resistance to impact (SZ), η θέση μας είναι ότι, η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να περιλαμβάνει τέτοιες δοκιμές, αφού στο διάταγμα περιέχονται μόνον οι βασικές απαιτήσεις και όχι όλες οι απαιτήσεις που μπορεί να είναι αναγκαίες. Στο διάταγμα περιλαμβάνονται μόνο ένδεκα (11) από τις τριάντα (30) περίπου δοκιμές που περιέχονται στο Κυπριακό πρότυπο CYS EN 13242.
- (γ) Αναφορικά με τις δοκιμές που δεν περιλαμβάνονται στο διάταγμα ή στο Κυπριακό πρότυπο CYS EN 13242 ή σε άλλο Ευρωπαϊκό πρότυπο (EN) και έχουν περιληφθεί στους όρους του διαγωνισμού, δηλαδή η δοκιμή για τον έλεγχο του ορίου υδαρότητας, του δείκτη πλαστικότητας και του δείκτη συμπίεσης (CBR) και διόγκωσης των εδαφικών υλικών η θέση μας είναι η ακόλουθη:

Όπως λέχθηκε από την πλευρά της Αναθέτουσας Αρχής, οι δοκιμές αυτές περιλήφθηκαν στους όρους του διαγωνισμού, γιατί δεν θα μπορούσαν να ελεγχθούν διαφορετικά οι ιδιότητες που περιγράφονται στις (3) δοκιμές, αφού τα Ευρωπαϊκά Πρότυπα (EN) δεν περιλαμβάνουν ισοδύναμες δοκιμές. Ως εκ τούτου υπήρχε ο κίνδυνος, ακατάλληλα υλικά να μην μπορούν να αποκλεισθούν, εάν δεν εισήγοντο οι (3) πιο πάνω δοκιμές. Λέχθηκε επίσης ότι οι εν λόγω δοκιμές είναι σύμφωνες με Βρετανικά πρότυπα και ως εκ τούτου, εκλείπει ο υποκειμενισμός που επικαλέστηκαν οι Αιτητές, αφού σχεδόν όλες οι δοκιμές που περιλαμβάνονται στα ευρωπαϊκά πρότυπα, έλκουν την προέλευσή τους από αντίστοιχα εθνικά πρότυπα κρατών μελών, κυρίως της Βρετανίας, Γαλλίας και Γερμανίας.

Με τα όσα έχουμε αναφέρει πιο πάνω, κρίνουμε δικαιολογημένη την συμπερίληψη στους όρους του διαγωνισμού των εν λόγω τριών δοκιμών για τον καλύτερο έλεγχο της καταλληλότητας των εδαφικών υλικών, έστω και εάν δεν περιλαμβάνονται στο Κυπριακό πρότυπο CYS EN 13242 ή στα ευρωπαϊκά πρότυπα (EN).

Η πιο πάνω θέση βρίσκει νομικό έρεισμα στο άρθρο 16(3)(α), (β) του περί της Σύναψης Συμβάσεων (Προμήθειες, Έργα και Υπηρεσίες) Νόμου του 2003 Ν.101(Ι)/2003 που προνοεί ότι:

«(3) Η αναθέτουσα αρχή δύναται να παρεκκλίνει από την εφαρμογή του εδαφίου (2).»

*«(α) Εάν τα πρότυπα, οι ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις ή οι κοινές τεχνικές προδιαγραφές δεν περιλαμβάνουν καμία διάταξη ως προς τη διαπίστωση της καταλληλότητας ενός προϊόντος .....»*

*«(β) Εάν τα εν λόγω πρότυπα, οι ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις ή οι κοινές τεχνικές προδιαγραφές θα υποχρέωναν την αναθέτουσα αρχή να χρησιμοποιεί προϊόντα ή υλικά ακατάλληλα για τις εν χρήσει εγκαταστάσεις της .....»*

Το εδάφιο (2) προνοεί ότι:

*« ..... οι τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στο εδάφιο (1) καθορίζονται από τις αναθέτουσες αρχές με παραπομπή είτε στα ευρωπαϊκά πρότυπα που έχουν υιοθετηθεί ως Κυπριακά πρότυπα βάσει του περί Τυποποίησης, Διαπίστευσης και Τεχνικής Πληροφόρησης Νόμου του 2002, είτε σε ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις, είτε σε κοινές τεχνικές προδιαγραφές.»*

(δ) Δεν θεωρούμε πρόβλημα τη συμπερίληψη στους όρους του διαγωνισμού κοσκίνων σύμφωνα με το Βρετανικό πρότυπο, αφού επιτρέπεται παράλληλα η χρησιμοποίηση κοσκίνων σύμφωνα με το ευρωπαϊκό πρότυπο EN 933-1, για το οποίο υπάρχει ρητή αναφορά στο πρότυπο CYS EN 13242. Σημασία έχει όπως το αποτέλεσμα της κοκκομετρικής διαβάθμισης του υλικού που θα προκύψει, να είναι σύμφωνο με τους όρους του διαγωνισμού, ανεξάρτητα από το εάν χρησιμοποιηθούν κόσκινα σύμφωνα με το Βρετανικό πρότυπο (BS) ή κόσκινα σύμφωνα με το ευρωπαϊκό πρότυπο (EN).

Όπως λέχθηκε από την Αναθέτουσα Αρχή, η συμπερίληψη στους όρους του διαγωνισμού κοσκίνων με βάση το Βρετανικό πρότυπο έγινε, για να διευρυνθεί ο ανταγωνισμός, καθ' ότι υπάρχουν ακόμη λατόμοι που δεν προμηθεύτηκαν κόσκινα με βάση τα ευρωπαϊκά πρότυπα και οι οποίοι θα αδυνατούσαν να λάβουν μέρος στο διαγωνισμό.

Δε διαφωνούμε με την θέση αυτή, αρκεί η επίκληση της αρχής της διεύρυνσης του ανταγωνισμού, να μην αποτελεί επ' άπειρον δικαιολογία για κάποιους λατόμους, για αποφυγή της εφαρμογής των ευρωπαϊκών προτύπων αναφορικά με τα κόσκινα.

- (ε) Όπως αναφέρεται στο άρθρο 16(2) του Ν.101(Ι)/2003, οι Αναθέτουσες Αρχές έχουν την αρμοδιότητα να καθορίζουν τις τεχνικές προδιαγραφές που περιλαμβάνονται στα κείμενα γενικού περιεχομένου ή στα έγγραφα προσφορών κάθε σύμβασης με την επιφύλαξη των σχετικών νομοθεσιών που ισχύουν στη Δημοκρατία, και με παραπομπή είτε στα ευρωπαϊκά πρότυπα που έχουν υιοθετηθεί ως Κυπριακά, είτε σε ευρωπαϊκές τεχνικές εγκρίσεις, είτε σε κοινές τεχνικές προδιαγραφές.

ΣΤ.

Στην παρούσα υπόθεση δεν έχουμε διαπιστώσει ότι οι όροι και οι τεχνικές προδιαγραφές του διαγωνισμού είναι αντίθετες με την ισχύουσα νομοθεσία ή με τα ευρωπαϊκά πρότυπα που έχουν υιοθετηθεί ως Κυπριακά πρότυπα. Η Αναθέτουσα Αρχή κινήθηκε μέσα στα όρια της διακριτικής της ευχέρειας. Σχετικό πάνω στο θέμα είναι το απόσπασμα από την **απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, στην Προσφυγή Αρ. 1010/87, Χριστόδουλος Θεοφάνους ν. Δημοκρατίας, ημερομηνίας 24.3.90, του Δικαστού Γ. Πική, που λει τα εξής:**

*«Ο καθορισμός των προϋποθέσεων για συμμετοχή σε πλειοδοτικό διαγωνισμό και ο καταρτισμός των όρων των προσφορών ανάγονται στη διακριτική ευχέρεια της αρμόδιας αρχής η οποία είναι γνώστης των αναγκών και σε ιδανική θέση να καθορίσει τις προδιαγραφές για πλήρωση τους.»*

Ενόψει όλων όσων έχουμε αναφέρει, δεν κρίνουμε αναγκαίο ή σκόπιμο να ακυρώσουμε ή να τροποποιήσουμε οποιοδήποτε όρο ή τεχνική προδιαγραφή του παρόντος διαγωνισμού.

Ως εκ τούτου ομόφωνα αποφασίζουμε να απορρίψουμε την ιεραρχική προσφυγή των Αιτητών. Δεν επιβάλλονται έξοδα της διαδικασίας.